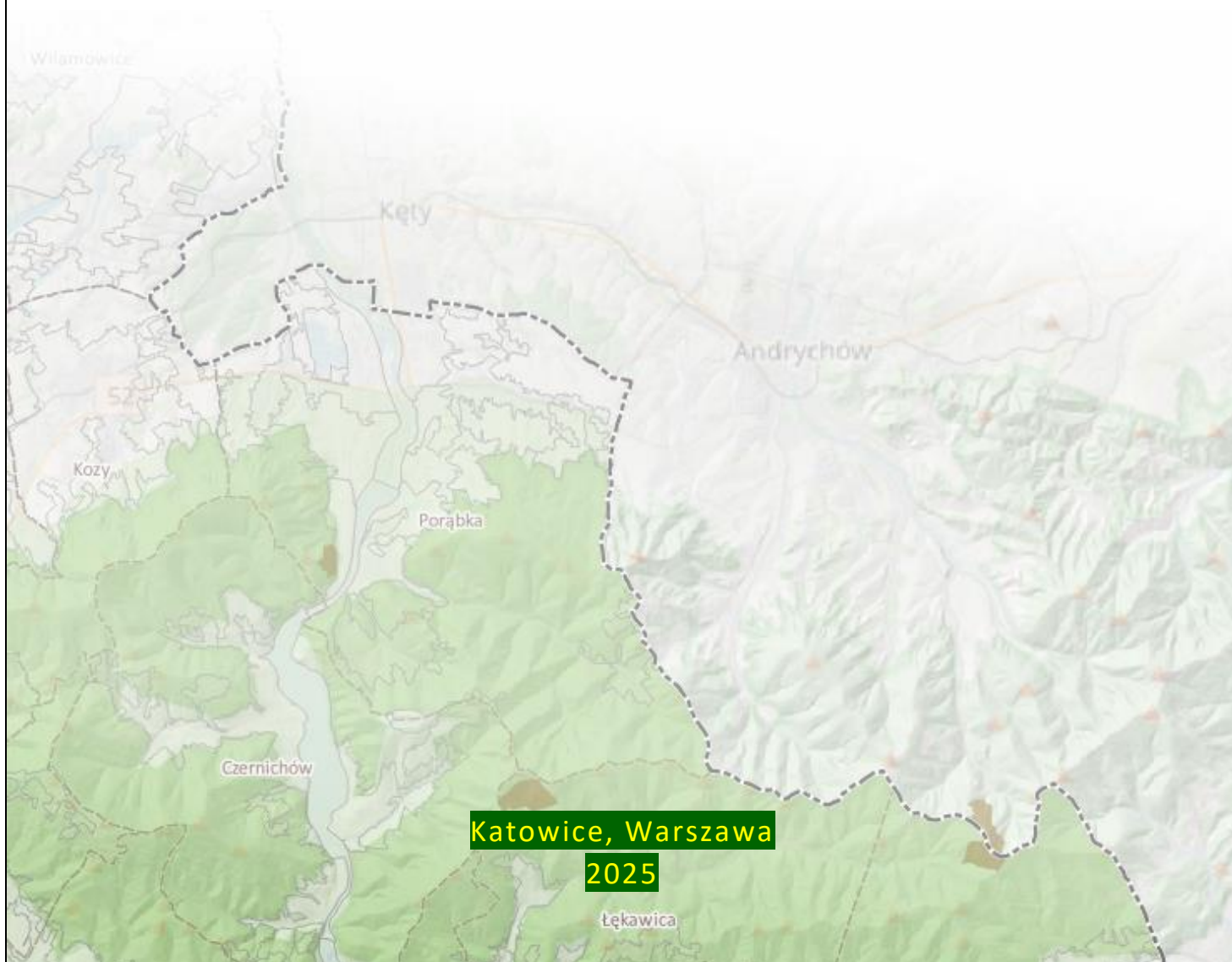

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZY OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru: Przełajka

Forma ochrony: Obszar Chronionego Krajobrazu

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

1 METRYCZKA OBSZARU LUB OBIEKTU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru lub obiektu	Przełajka
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu
Akt prawny powołujący (pierwotny)	Uchwała Nr 280/97 Rady Miejskiej w Siemianowicach Śląskich z dnia 27 lutego 1997 r. w sprawie uznania za obszar chronionego krajobrazu terenu pod nazwą "Przełajka" (Dz. Urz. Woj. Katowickiego z 1997 r.)
Akt prawny powołujący (aktualny) ¹	Jw.
Cele ochrony	Nie określono
Nazwa mezoregionu	Wyżyna Katowicka
Położenie administracyjne (gminy)	Siemianowice Śląskie
Powierzchnia (ha)	39,49 (wg aktu powołującego)

Wykaz jednostek krajobrazowych zidentyfikowanych w obrębie obszaru lub obiektu chronionego (z oznaczeniem krajobrazów priorytetowych – jeśli występują):

ID	PODTYP	PRIORYTET
167	2b	NIE
193	7a	NIE

¹ W charakterystyce podano dane wg stanu na dzień opracowania. Aktualizowany centralny rejestr form ochrony przyrody prowadzi Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (<https://crfop.gdos.gov.pl/>)

2 ZAGROŻENIA

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia (odbiorca presji) dziedzina lub dział	Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (0–12 pkt.)	ID jednostek, w których występuje zagrożenie
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.1.	Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	III.1.1	W	1-5	167, 186, 193
	A.2.2.	Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	I.1, III	W	1-8	167, 186, 193
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1.	Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	I.1, III.1.1	W	1-8	167, 186, 193
	A.3.3.	Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	I, II, III	W, Z	1-5	167, 186, 193
	A.3.5.	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	III.1.1, III.2	W	1-5	167, 186, 193
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.2.	Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą	I, II	W, Z	1-9	167, 186, 193
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.1.	Zanieczyszczenie terenu odpadami	III.2, VI.4	Z, W	1-5	167, 186, 193
	D.3.3.	Zanieczyszczenie wód	I, II, III	Z, W	1-8	167, 186, 193
E. Inne zagrożenia	E.1.1.	Niedobory wody jako efekt zmian klimatycznych	III.5	Z	1-9	167, 186, 193

3 REKOMENDACJE

Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów obrębem form ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów w obrębie obszarów chronionych	Kody ID jednostek, dla których występują rekomendacje lub wnioski	Potencjalny adresat realizacji
Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	Zachowanie i zwiększanie udziału szuwarów, turzycowisk, ziołorośli, zadrzewień łęgowych, zbiorników wodnych, łąk. Ograniczenie tzw. prac utrzymaniowych cieków do niezbędnego minimum. Renaturyzacja głównego cieku	167, 193	Wody Polskie, użytkownicy gruntów
Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	Ograniczanie intensywności produkcji rolnej, w tym stosowania pestycydów i nawozów Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Zachowanie zadrzewień towarzyszących gruntom ornym. Przywrócenie użytkowania łąkowego na gruntach ornym, w szczególności na terenach bezpośrednio sąsiadujących z ciekami	167, 193	rolnicy
Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	Działania jak wyżej. Zwiększenie udziału i poprawa kondycji zadrzewień	167, 193	użytkownicy gruntów, Wody Polskie, Lasy Państwowe
Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	Zachowanie struktury przestrzennej krajobrazu lokalnych korytarzy ekologicznych wzdłuż dolin cieków, w szczególności ekosystemów lasów i zadrzewień, łąk, szuwarów, ziołorośli i wód powierzchniowych. Zwiększanie udziału naturalnych i seminaturalnych ekosystemów w krajobrazie, w szczególności w dolinach rzecznych. Przeciwdziałanie metodami przyrodniczymi i technicznymi powstawaniu barier migracyjnych. Niedopuszczanie do zabudowy obszaru	167, 193	Wody Polskie, Lasy Państwowe, gmina, rolnicy, właściciele dróg, właściciele i użytkownicy pozostałych terenów
Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	Zwiększanie udziałów ekosystemów naturalnych i seminaturalnych w krajobrazie. Dążenie do stworzenia dla ekosystemów naturalnych i seminaturalnych możliwie największych powierzchni jednostkowych oraz możliwie najbardziej zwartych kształtów. Unikanie fragmentacji płatów ekosystemów naturalnych i seminaturalnych.	167, 193	Lasy Państwowe, Wody Polskie, rolnicy

	Odtwarzanie stref buforowych na granicy terenów rolnych i nadrzecznych zadrzewień łęgowych		
Niszczenie cennych wartości historycznych, fizjonomicznych, przyrodniczych i architektonicznych przypadkową i nieestetyczną zabudową i infrastrukturą	Niedopuszczanie do realizacji nowej zabudowy. Stosowanie przy przebudowach architektury zabudowy uwzględniającej elementy wzorowane na lokalnych formach architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, mała architektura, zieleń przydomowa). Zharmonizowane z krajobrazem przyrodniczym planowanie i zagospodarowanie przestrzenne ograniczające rozpraszanie zabudowy i infrastruktury technicznej	167, 193	gmina, właściciele terenów
Zanieczyszczenie terenu odpadami	Zebranie i wywiezienie odpadów. Ograniczanie dostępu do miejsc nielegalnego składowania odpadów. Kontrola i egzekwowanie prawa w zakresie nielegalnego składowania odpadów	167, 193	gmina, Wody Polskie, użytkownicy gruntów
Zanieczyszczenie wód	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków. Promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania	167, 193	gmina, Wody Polskie, użytkownicy gruntów
Niedobory wody jako efekt zmian klimatycznych	Racjonalna gospodarka wodna w zlewni. Retencjonowanie wody, w tym w szczególności metodami naturalnymi	167, 193	Wody Polskie, użytkownicy gruntów